

Vakdidactiek – hoe aan te leren?

Teacher noticing als intervisie

Jop Schaap,
8 november 2023

de
breul

Leraar wiskunde,
NLT 2005 - 2016

Lerarenopleider wiskunde, 2016 –
en
onderzoeker sinds september 2019

Opmerken

Ergens acht
op slaan

Waarnemen

Noticing

Noticing

Opmerken door
leraren

Teacher Noticing

Beroepsmatig,
productief, effectief

Professional Teacher Noticing

Van het denken over
wiskunde door
leerlingen

Professional Teacher Noticing

of children's mathematical thinking
of children's ... thinking
of children's ... development
of ...

Het oog van de meester

Teacher noticing: ervaring telt, een beetje

- Onderzoek: ervaren docenten zijn sterker in noticing dan beginners
- Is dit vakmanschap aan te leren aan docenten-in-opleiding of collega's?
- En hoe?

Teacher Noticing: aspecten

1. Waarnemen

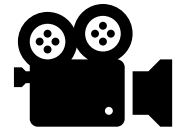

2. Interpreteren

3. Besluiten hoe te reageren

(Filmfragment)

Waarnemen

- Het zien en horen in de klas
- Observeren zonder oordeel of interpretatie
- Wat is relevant?
- Luisteren naar... (i.t.t. luisteren of...)

Waarnemen

Beïnvloed door bewuste aandacht, verwachtingen en opvattingen.

Ook beïnvloed door (vakdidactische) kennis.

Interpreteren

- Betekenis geven
- Bewust zijn van eigen aannames, accepteren van onzekerheid
- Verbinden met kennis van theorie en praktijk

Interpreteren

Beïnvloed door bewuste aandacht, verwachtingen en opvattingen, contextuele kennis.

Ook beïnvloed door (vakdidactische) kennis.

Besluiten hoe te reageren

- Een effectieve en passende reactie, afhankelijk van de specifieke context

Besluiten hoe te reageren

Beïnvloed door verwachtingen en opvattingen, contextuele kennis.

Ook beïnvloed door (vakdidactische) kennis.

Doel van Teacher Noticing

- Bewustwording van de eigen aannames
- Een manier om de aandacht te richten
- In gesprek taal en structuur geven situaties op school

Teacher Noticing in de lerarenopleiding VO

- Uitleg over Teacher Noticing
- Leraren wiskunde (Masterstudenten) nemen een fragment mee uit hun klas
- Inleiding
- Bekijken fragment in groep, systematische analyse, bespreking

Werkvorm

- We bekijken een fragment;
- Welk moment is het meest interessant, ~~wat betreft wiskunde?~~ Kies er één;
- Aan het eind van het fragment, noteer je dit moment bovenaan het werkblad;
- We bekijken het fragment nog een keer;
- Noteer waarneming, interpretaties en (mogelijkheden tot) handelen van de docent in de drie kolommen

Videofragment VWO1, wiskunde, negatieve getallen

Werkvorm vervolg

- Vorm duo's.
- Bespreek de momenten, wissel overeenkomsten en verschillen uit.
- Hou het gesprek bij de drie aspecten: waarnemingen, interpretaties en handelen.

Uitwisselen ervaringen

Opbrengsten uit de werken met studenten

- Gesprekken gaan snel over vakdidactiek
- Niet alle fragmenten zijn even waardevol (geluid)
- Studenten lijken grondiger waar te nemen en te analyseren
- Studenten zijn soms verrast door het perspectief van hun medestudenten

- Valkuil: de discussies ontaarden in het adviseren van de docent in het fragment
Niet oordelen maar samen leren

Andere vormen van noticing

- Achter het bureau: noticing van leerlingwerk

- Samen bespreken van leerlingenwerk aan de hand van

- Achter het bureau: voorbereiden op noticing
- Student noticing: leerlingen leren kijken
- **Ervaringsreconstructie**

Bruikbaar?

Teacher Noticing in jullie praktijk? Hoe?

jop.schaap@hu.nl